

HÖSTPROGRAMMET 2023

Naturskyddsföreningen

Lerum Floda Stenkullen Gråbo Sjövik Tollered Olofstorp

c/o Håkan Jernehov Blåbärsåsvägen 72 448 35 Floda

Tallskog. Foto: Håkan Jernehov

***Häng med på höstens gruppaktiviteter!
Här är alla med tid och plats***

Styrelseledamöter

Catharina Pettersson (ordf)	0705-972637
Stefan Larsson (v. ordf)	0727-005964
Bo Nilsson (sekr)	0705-314635
Lars Hultén (kassör)	0702-542060
Lars-Erik Karlsson	0709-474678
Bertil Svensson	0709-519579
Anette Hejnesson Hultén	0709-577074
Håkan Jernehov	0706-771490
Ingrid Grange	0761-192286
Lena Jernehov	0705-607790
Mikael Sundström	0705-707177
Ingrid Ritola	0709-716865
Erika Tyrberg	0730-301203
Kjell Hansson	0705-281904
Tommy Aronsson	0705-808818
Pierre Schönemann	0730-865063

Kontaktpersoner

Säveån	Stefan Larsson	0727-005964
Fåglar	Hasse Österman	0702-918171
Handla Miljövänligt	Catharina Pettersson	0705-972637
Klimat	Lars Hultén	0702-542060
Botanik	Lena Jernehov	0705-607790
Landskap	Bertil Svensson	0709-519579
Skog	Anette Hejnesson Hultén	0709-577074
Insekter	Håkan Jernehov	0706-771490
Stensjön	Hans Arne Olausson	0732-162917
Hemsidan	L O Stakeberg	0703-875820
Natursnokar	Erika Tyrberg	0730-301203
Programansvarig	Anette Hejnesson Hultén	0709-577074
Programredaktör	Håkan Jernehov	0706-771490
Facebook	Ingrid Grange	0761-192286

Valberedning

Moa Björnerås	0722-040828
Eva Welling Örtlund	0761- 466684

Revisorer

Robert Liljeberg	0734-394940
Anders Pihlsgård	0706-038780

Revisorsuppleanter

Per Arne Pellédén	0733-802371
-------------------	-------------

Vårt bankgironummer:

252-1102

Swish:

123-201 37 87

Snabböversikt av aktiviteter

September

Lör 9 sep. Längre vandring kring Gullringsbo på Vandringens dag

Sön 10 sep. Natur- och fornminnesvandring

Sön 17 sep. Sträckfågelräkning

Sön 17 sep. Vandring runt Lilla Sävelången

Sön 24 sep. Natursnokarna - De små!!!

Oktober

Sön 8 okt. Fågelvandring i Sjövik

Sön 8 okt. Vandring Potatisleden i Alingsås

Sön 14 okt. Landskapsvård vid Stensjön

16-22 okt. Förläng livet på dina kläder

Lör 21 okt. Landskapsvård vid Stensjön

Sön 22 okt. Härskogens naturreservat

Sön 22 okt. Natursnokarna - Sinnens

Sön 22 okt. Vandring runt Kåsjön

November

Tor 2 nov. Öppet Hus Fågelgruppen

Sön 12 nov. Vi tittar på mossor

Sön 12 nov. En rundvandring från Härsjögården via Lilla Härsjön och Vällsjön

December

Sön 3 dec. Natursnokarna - Första Advent

Tor 7 dec. Öppet Hus Fågelgruppen

Januari

Lör 13 jan eller Sön 14 jan. Sjöfågelräkningen

Februari

Tor 1 feb. Öppet Hus Fågelgruppen

Sön 11 feb. Att känna igen träd och buskar på vintern

Ordföranden har ordet:

Biologisk mångfald är den gemensamma nämnaren för många av aktiviteterna vi genomför i LNF. I maj uppmärksammade vi den internationella biologiska mångfaldsdagen under två dagar. Lördag 20 maj visade vi vår verksamhet på Bagges torg i Lerum tillsammans med bland annat Studieförbundet och på söndagen gjorde vi utflykter i Aluddens omgivning.

Till hösten planerar vi en utställning i Dergården. Den är tänkt att visa den biologiska mångfaldens utveckling längs en tidslinje från jästcellernas uppkomst och fram till dagens situation, kanske med en koppling till hur Lerums kommun kan bevara mångfalden i skogen.

I Grusgropen i Gråbo har LNF satt upp informationsskyltar där vi talar om att det finns många känsliga arter som exempelvis backsvalar och salamander i området och där vi värdar till besökare att anpassa sig efter det. Så det är väldigt ledsamt att få höra och att läsa att motocrosskörning sker där, särskilt som det är förbjudet att köra med motordrivna fordon i området.

LNF har en stor och aktiv skogsgrupp med syfte att värna och spara värdefulla skogsområden i kommunen. Även här är det den biologiska mångfalden som står i centrum. Om ett skogsområde planeras att avverkas, ska markägaren lämna in en avverkningsplan. Planerna är officiella och granskas av skogsgruppen som lämnar sina kommentarer som rör naturvårdsaspekter.

Ett fågeltorn vid Hjällsnäsviken skulle uppskattas av fågelskådare. LNF försöker få till ett sådant och har tagit fram ett

Catharina Pettersson

förslag som förhoppningsvis kan förverkligas.

I samarbete med Skallsjö hembygdsförening har LNF under många år bedrivit lieslätter i närheten av Skallsjö hembygdsgård. Slåttern är nödvändig för att gynna de fina ängsblommorna och genomförs på Ängens dag som infaller första helgen i augusti.

Natursnokarna, vår barn- och familjeverksamhet, har varje termin spännande aktiviteter där barn och vuxna upptäcker naturen tillsammans, allt ifrån att leta spår i naturen till att häva i Sävån.

I det här programbladet finns ett stort antal aktiviteter som kommer att genomföras under hösten och vintern. Kom och var med! Det finns plats för många fler deltagare. Lär känna din närlatur och mer om växter och djur tillsammans med våra kunniga ledare.

/ Catharina Pettersson

Funderingar kring tätortsnära skogsbestånd

De gamla tallarna vid Aspens badplats

De mycket gamla tallarna vid Aludden och Aspens badplats i Lerum kommer på sikt att försvinna eftersom nya plantor inte har en chans att överleva. Dessa tallar har anlag från de första tallarna som kom till Sverige. Tallen började invandra efter istidens slut för 10 000 år sedan. Dessa gamla gener får inte försvinna. Ett sätt är att plocka kottar och driva upp på plantskola eller sådd på plats i inhägnader. Tallarna vid Aspen kommer naturligtvis att stå i många år ännu så det är för kommande människogenerationer som vi får jobba nu.

Alarna måste naturligtvis också föryngras vilket inte heller görs. En al blir ju inte så gammal.

Tätortsnära ekar

Tätortsnära skog med ädellövträd måste skötas för att kunna bli riktigt gammal. Tänk på alla stora ekar vid Nääs. Om de inte hade friställts för många hundra år sedan skulle de inte ha funnits idag. En ek blir inte gammal om den står trångt eftersom kronan måste ha fritt utrymme. Tänk på att en ek kan faktiskt bli över tusen år.

Vårda träden

Det finns trädslag som inte alls vårdas, till exempel jolster, hägg och lind. Jolster är ju inte ett så vanligt trädslag och därför viktig att vårda. Hägg är betydelsefull för den biologiska mångfalden på grund av tidig blomning och lind blommar rikligt senare på sommaren vilket är bra för pollinering. Det gäller även sälgar som inte blir så gamla. Det är viktigt att man tar bort konkurrerande träd så att de värdefulla träden kan få utrymme.

De gamla tallarna vid Aspens badplats

Gräsytor

Gräsytorna vid brandstationen i Stenkullen är en skamfläck för kommunen! Så behandlar man inte mark! Varför vill man fortsätta, trots att brandpersonalen som sköter klippningen (det tar drygt 4 timmar / klippning) har föreslagit en pollinerande äng? Här skulle det kunna växa träd och blommor som gynnar den biologiska mångfalden. Vad kostar denna meningslösa skövling? Och inte har vi bundit något kol heller och dessutom är det fullt och miljövidrigt. Man undrar ju; vem är ansvarig för detta? Tips: plantera träd, till exempel björk och andra inhemska trädslag. Tack till den fina gräsytan norr om Shellmacken vid Hulanmotet i Lerum. Riktigt snyggt! Den som är ansvarig för denna yta borde få medalj!

De viktiga träden

Tänk på hur viktiga träden är i tätortsnära bestånd och inne i tätorten. De tar upp giftiga ämnen i luften, avger syre, sänker temperaturen i stadsmiljön under de varmaste dagarna på sommaren och ger skugga, dämpar buller och höjer luftfuktigheten när det är riktigt torrt. Dessutom mår människan bra av träd som även ger bostad åt många djur och insekter. Tänk på att rönnar i tätorten är bra för många fåglar. Det är både spännande och roligt att få se fåglarna under höst och vinter. Fladdermöss är beroende av mycket gamla träd liksom många vedlevande insekter. Det viktigaste av allt i dessa tider är att träden binder kol.

Reflektioner

Vad gör kommunen åt dessa tätortsnära bestånd? I stort sett ingenting vilket beror på okunskap och att det bara kostar pengar, annars hade väl någon agerat? Ett tips till kommunpolitiker och tjänstepersoner; fråga någon som kan och lyssna på experterna!

Tätortsnära ekar

Ett stort unikt sammanhängande område är från Ekåsbäcken/Ålsjöbäcken till Goråsberget och de fina branterna ned mot Aspen som måste vårdas med kunskap och inte av ekonomiskt intresse.

Orörda bestånd är ju också viktiga och trevliga att de finns men i Lerums kommun existerar de i stort sett bara i tätortsnära skog.

Det gäller att se upp med gräsröjare när man går nära klena träd. Barken skadas lätt och träden dör. Jag har sett detta i många kommuner.

Man har planterat lindar på Bagges torg i Lerum och det är ju underbart men de mindre träden mår inte bra. Min bedömning är att de är felaktigt planterade - för dålig jordmån och kanske för väldränerat. Ibland försöker man göra något bra men det lyckas inte alltid.

Det roligaste som skulle kunna hända mig är att hitta en ekoxe, Sveriges största skalbagge, någon gång i Lerums kommun.

/ Mikael Sundström

Läs mer

Sveriges äldsta träd, Norgig, 2009

http://www.norgig.com/national/se/old_trees.html

Tall –ståtlig och skyddsvärd, Länsstyrelsen Uppsala län

<https://www.lansstyrelsen.se/download/18.7ab1493f1677d97be134e57/1544546192078/Tall%20-%20st%C3%A5tlig%20och%20skyddsv%C3%A4rd%20-%20%C3%85GP-information.pdf>

Skogsträdens genetiska mångfald - Rapport 7, Skogsstyrelsen, 2017

<https://www.skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-2017/skogstradens-genetiska-mangfald.pdf>

Hur förhåller kommuner sig till tätortsnära skog?

En analys baserad på fyra svenska kommuners översiktsplaner, Sara Arvidsson, Blekinge tekniska högskola/BTH, 2022

<https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1669774/FULLTEXT02>

Gräsytor vid brandstationen i Stenkullen

Hur går det för fladdermössen?

Året 2023 har förmodligen varit en märklig historia för fladdermössen. Våren var kall, inledningsvis, därefter kom en något varmare och soligare period som följdes av ett soligt och alldeles för torrt juni. Sådant gynnar inte insekter i allmänhet och inte blev det bättre av att juli var blött, liksom inledningen av augusti.

För fladdermössens del får det troligen till följd att de satsar på vinnande kort, vattendrag med myggor och blomsterrika trädgårdar med gott om frukt.

Av allt att döma har det inte varit särskilt bra vid vattendragen heller, kallt vatten är inte bra för insektskläckningen. Men, eländig sommar brukar följas av vacker höst, låt oss hålla tummarna som brunlångöra. / Bengt Edqvist

Brunlångöra foto: Bengt Edqvist

Gråskimlig fladdermus. Foto: Håkan Jernehov

Botanikgruppen

Fågelgruppen

Natursnokarna

Landskapsvård

Vandring

Insekter

Program Hösten-vintern 2023-24

Ändringar i programmet kan ske. Se aktuell information på vår hemsida: lerum.naturskyddsforeningen.se

SEPTEMBER

Lör 9 sep. Längre vandring kring Gullringsbo på Vandringens dag

Vi startar vår vandring genom Hulans Naturreservat och vidare genom Bråta. Efter 2 km viker vi in i skogen mot Totjärnen och senare skymtar vi Stentjärnen. Därefter går vi mot Gullringsbo och de andra vackra, gamla husen med sina historier. Trakten domineras av de mäktiga ekarna, flertalet troligen mer än 300 år gamla. Vi går ner till Rasebacken, området där järnvägen rasade ut i Aspen 1913, och fortsätter längs Aspens strand tillbaka till Aspen Station. Vandringen går både på grusvägar och skogsstigar och är delvis kuperad. Vi går 13 km och är ute i 5 timmar. Ta med matsäck för två raster. Samling: Parkeringen Aspen station i Lerum kl. 10:00. Arrangör: STF Lerum Partille.

Frågor: Rosmarie Ander, tel. 0735-668598.

Sön 10 sep. Natur- och fornminnesvandring

Vi samlas vid Hillefors grynkvarn kl. 10:00 och går 5 km på vår nya forntidsled till Oryds gravfält och Skallsjö ängar. Ta med fika och grova skor. Arrangemang i kvarnen pågår samtidigt. Arrangör: Skallsjö Hembygdsförening.

Frågor: Lars-Erik Karlsson, tel. 0709-474678

Sön 17 sep. Sträckfågelräkning

Per och/eller Jon väntar på oss vid Gråbo modellflygplats, som heter Backlanda. Ligger nära Hjällsnäsviken. De berättar vilka fåglar som sträcker. Per och /eller Jon är på plats från kl. 07:00 och några timmar framåt. Varma kläder och en värmande fika brukar behövas.

Frågor: Per, tel. 0705-895952 eller Jon, tel. 0737-259858

Sön 17 sep. Vandring runt Lilla Sävelången

Vi går från Floda station och följer sjöpromenaden runt Lilla Sävelången. Vi passerar grodtunnlarna under vägen mot Öjared och naturreservatet "Nääs ekbackar" med stora områden orörd natur och äldre ekhagar. Under vandringen uppmärksammar vi och lyfter fram "allemansrättens dag" Vi går 9 km och är ute 3,5 tim. Ta med matsäck för en rast vid Nääs.

Samling: Floda station, kl. 10:00. Arrangör: STF Lerum Partille.

Frågor: Jörg Rückert, tel. 0706-15 80 55

Sön 24 sep. Natursnokarna - De små!!!

Vi kommer att spana på de små djuren på land. Kanske blir det en liten utmaning. Vad heter dessa små ibland lite osynliga? Vi kommer inte ha någon brasa, men fikapaus kommer vi ha.

Samling: Spindellekplatsen i Floda, kl. 11:00 –13:00.

Frågor: Erika Tyrberg, tel. 0730-301203 eller mail:

natursnokarna.lerum@gmail.com

OKTOBER

Sön 8 okt. Fågelvandring i Sjövik

Vi samlas vid Sjöviksgårdens parkering kl. 09:00. Förra årets promenad gav mersmak, så i år gör vi sammalunda. Medtag kikare, fika för en rast och kläder efter väder. Vad får vi se??? Ingen som vet....

Frågor: Hasse, tel. 0702-918171 eller Svenssons, tel. 0703-469992

Sön 8 okt. Vandring Potatisleden i Alingsås

Potatisleden är en vandringsled i utkanten av Alingsås tätort. Vi startar från Alingsås station och passerar bland annat Stadsskogen och Hjortgården. Leden har tillkommit som ett Leader-projekt och STF Alingsås-Vårgårda har varit mycket aktiva i skapandet av den. Vi går på varierande underlag, delvis mycket kuperat och delvis mycket lättgånet. Det kan vara blött, kängor eller stövlar rekommenderas. Totalt 15 km - cirka 6 tim. Ta med fika för två raster. Samling: Alingsåsterminalen, kl. 10:00. Arrangör: STF Lerum Partille.

Frågor: Gunnel Ragnhult, tel. 0736-605194

Lör 14 okt. Landskapsvård vid Stensjön

Markerna runt Stensjön behöver skötas om. Hans-Arne Olausson lär oss hur detta görs på bästa sätt. Ta med busksax och yxa om du har eller kom som du är och hjälp till med det som behövs. Ta med fika. Hans-Arne väntar på oss vid parkeringen innan Floda station kl. 10:00.

Frågor: Hans-Arne Olausson, tel. 0732-162917

Någon eftermiddag mellan 16-22 okt. Förläng livet på dina kläder

16-22 oktober är det hållbarhetsfestival i Västra Götaland. Lerums kommun planerar en workshop under en eftermiddag där Naturskyddsföreningen preliminärt kommer att delta. Plats: Lerums bibliotek. Mer info kommer på vår hemsida längre fram i höst.

Lör 21 okt. Landskapsvård vid Stensjön

Se information 14 okt.

Sön 22 okt. Härskogens naturreservat

Vi bekantar oss med delar av det nybildade Härskogens naturreservat, som inte är så frekventerade. Kängor/stövlar och matsäck med så samlas vi vid parkeringen vid Lerums järnvägsstation närmast P-garaget kl. 10:00.

Frågor: Bo Nilsson, tel. 0705-314635

Sön 22 okt. Natursnokarna - Sinnen

Vi ser hur vi kan använda våra sinnen för att hitta på bus i skogen. Vilka sinnen har vi egentligen.

Vi kommer ha brasa för fikapausen. Samling: Lerums Scoutgårds parkeringen, Riddarsten, kl. 11:00-13:00.

Frågor: Erika Tyrberg, tel. 0730-301203 eller mail: natursnokarna.lerum@gmail.com

Sön 22 okt. Vandring runt Kåsjön

Vi vandrar runt sjön med start från parkeringen. Det är varierande underlag med delvis lättgången och delvis kuperad terräng. Rep finns uppsatta som hjälp vid några partier vilket underlättar betydligt. Kan vara blött bitvis. Vi går ca 9 km och är ute ca 3,5 tim. Ta med matsäck för en rast. Samling: Kåsjöns parkering, kl. 10:00. Arrangör: STF Lerum Partille. Frågor: Ottie Holmberg, tel. 0703-982303

NOVEMBER

Tor 2 nov. Öppet Hus Fågelgruppen

Vi träffas i Aspenäskyrkan kl. 18:30. Kontrollera gärna vår hemsida, så inga förändringar skett. Vi börjar med att göra ett nytt program för våren och berättar för varandra senaste nytt på fågelfronten. Därefter kommer Tommy Aronsson att visa några bilder och kanske berätta lite om fågeltornet i Hjällsnäsviken. Medtag gärna eget fika.

Frågor: Ollas Ann-Mari, tel. 0723-344309 eller Bosse, tel. 0705-314635

Sön 12 nov. Vi tittar på mossor

När det inte är så mycket annat att se i naturen, så tittar vi på några vanliga och ovanliga mossor och kanske lavar. Kängor/stövlar på och fika i ryggsäcken så träffas vi vid parkeringen vid Aspens station kl.10.00.

Frågor: Bo Nilsson, tel. 0705-314635

Sön 12 nov. En rundvandring från Härsjögården via Lilla Härsjön och Vällsjön

En poetisk temavandring kring vatten och träd i lugnt tempo. Låt oss känna in naturen. Vi börjar vår vandring på lättgången markerad led. Efter ca 4 km kommer vi in på Vällsjövägen som vi följer ner till sjön. Därefter blir det mest skogsstig som är bitvis stenig och ofta blött. I närheten av Lilla Härsjögården kommer vi ut igen på Lilla Härsjörundan som vi nu i stort följer tillbaka till Härsjögården. Vandringen är ca 12 km och vi är ute 4-5 tim. Ta med matsäck för två raster. Samling: Lerums station, kl. 10:00
Arrangör: STF Lerum Partille.

Frågor: Gert-Inge Persson, tel. 0768-946317

DECEMBER

Sön 3 dec. Natursnokarna - Första Advent

Vi har vårt traditionella adventssnokande. Med pepparkaksbak och lekar. Aktivitet lite efter väder. Vi bjuder på varm dryck och egenhändigt bakade pepparkakor. Vill man ha mer matig fika så får man ta med det. Samling: Parkeringen vid Härskogens friluftsområde, Härskogen, kl. 11:00-13:00.

Frågor: Erika Tyrberg, tel. 0730-301203 eller mail:
natursnokarna.lerum@gmail.com

Tor 7 dec. Öppet Hus Fågelgruppen

Återigen ses vi i Aspenäskyrkan kl. 18:30 för en enkel glöggafton. Ta med dig en glöggmugg, så serveras Du lite glögg och en pepparkaka. Många har träffat Hasse Österman, denna gång har han sin son Per med sig. Per har ett stort fågelintresse och kommer ikväll att dela med sig lite av sina upplevelser.

Frågor: Hasse, tel. 0702-918171 eller Ollas Ann-Mari, tel. 0723-344309

JANUARI

Lör 13 jan eller Sön 14 jan. Sjöfågelräkningen

Du kommer väl med och räknar, det blir endera lördag eller söndag beroende på väder. Det blir 56:e gången!!! Vi ses vid Floda station (vid sjön) kl. 09:00 för att starta årets inventering under Hasses ledning.

Anmälan och frågor: Hasse, tel. 0702-918171

FEBRUARI

Tor 1 feb. Öppet Hus Fågelgruppen

Vi träffas i Aspenäskyrkan kl.18:30. Hasse ger oss resultatet från årets sjöfågelräkning och så pratar vi lite om vad vi sett i övrigt och vid husknuten. Ta gärna med egen fika.

Frågor: Hasse, tel. 0702-91 81 71 eller Bosse, tel. 0705-314635

Sön 11 feb. Att känna igen träd och buskar på vintern

Vi tittar på hur olika träd och buskar ser ut på vintern och gör upp en brasa så ta med korv att grilla. Samling: Parkeringsplatsen vid klätterberget, Goråsvägen, Lerum, kl. 12:00.

Frågor: Ingrid Grange, tel. 0761-19 22 86

Ekologiskt till frukost

Förra årets kampanj under Miljövänliga veckan-Green Action Week hade Ekofrukost som tema. Årets kampanj under vecka 40 har samma tema, men nu med fokus på ekologisk hårdost. Naturskyddsforeningen vill visa på betydelsen av att vi väljer ekologisk mat. Under perioden 28 augusti - 8 oktober körs också kampanjen Ekoeffekten som ska öka vår förståelse kring de positiva effekter som ett byte till ekologisk mat medför; mer om den kampanjen hittar du på

www.naturskyddsforeningen.se.

Försäljningen av ekologiska livsmedel har sedan 2004 haft en stadig tillväxt men har de senaste åren gått ner. Krig och inflation har drivit upp matpriser och många väljer billigare varor före ekologiska.

Sammantaget börjar det ge avtryck på produktionen – arealen för ekologisk odling har minskat de senaste två åren.

Sverige är ett av de länder i världen med högst andel såld ekologisk mat: 2022 låg andelen på 8,2%. Trots detta är bara 1,8% av all såld ost ekologisk. Konsumtionen av ost i Sverige har ökat med 30% sedan 1995 medan konsumtionen av mjölk har minskat med 45% under samma period. Det går åt ca 10 liter mjölk för att tillverka 1 kg ost som ju är en koncentrerad

mjölkprodukt. Om konsumtionen av ekologisk ost ökar, får ekologiska lantbruk en större avsättning för sin mjölk. Ekologisk odling bidrar till att den biologiska mångfalden gynnas och övergödning av våra vatten motverkas. Ett ekologiskt kretsloppsbaserat jordbruk baseras på lokala resurser och drivs utan kemiska bekämpningsmedel och importerad konstgödsel. Ekologiska KRAV-gårdar har högre krav på djurhållningen än konventionella gårdar, vilket bidrar till en högre djurvälstånd.

Du undrar kanske om ekologisk ost går att köpa i Lerums kommun? 2022 gjorde LNF en butiksundersökning i sju butiker som fokuserades på utvalda ekologiska varor. Vi konstaterade att ekologisk ost fanns i alla undersökta butiker utom en. Värt att tänka på är att ost är ett livsmedel med högt klimatavtryck och därmed något vi bör äta mindre av. Ta måttligt med ost på smörgåsen. Tänk också på att minska matsvinnet, exempelvis genom att riva ostrester för att använda i olika maträtter. Du kan också välja andra ekologiska pålägg som exempelvis grönsaker, nötter och röror av baljväxter, som har lägre klimatavtryck.

/ Catharina Pettersson

Fågelgruppen

Fågelgruppen är vår största grupp och har flera olika gruppaktiviteter under året som du kan följa med på. Vad sägs om ett litet föredrag på Öppet hus, sträckfågelräkning, fågelskådning med guide och flera andra aktiviteter.

Visste du att fågelgruppen har varit med i Birdlifes sjöfågelfågelräkningsprojekt i 55 år i rad?

Det är ett samarbete med Lunds Universitet.

Avsändare:

Naturskyddsföreningen

c/o Håkan Jernehov Blåbärsåsvägen 72
448 35 Floda

Besök vår hemsida
<http://lerum.naturskyddsforeningen.se>

Vill du bli medlem? Gå in på [naturskyddsforeningen.se/bli medlem](http://naturskyddsforeningen.se/bli%20medlem)

Ha koll på vår facebookgrupp!

Lerums Naturskyddsförening

där kommer alla aktiviteter upp som är med i detta programblad och är lätt att följa. Gilla vår sida så kommer du automatiskt att få nyheter i ditt flöde.

EFTERLYSNING!

Vill du engagera dig i Lerums Naturskyddsförening?

Vill du leda en vandring och visa oss ditt smultronställe?

Är du nyfiken på vad ett styrelseuppdrag innebär?

Eller vill du påverka i livsstilsfrågor och anordna en prylbyttardag?

Kanske är du ung och intresserad av att starta upp Naturskyddsföreningens ungdomsorganisation Fältbiologerna i Lerum?

Inom Naturskyddsföreningen finns utbildningar och kunskap att ta del av.

Hör av dig! Vi behöver bli fler!

Kontakta valberedningen genom Moa Björnerås för mer information
moa.bjorneras@gmail.com, tel. 0722-040828